

Report on Bachelor / Master Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Aleš Bělohradský
Advisor:	prof. Ing. Lubomír Mlčoch, CSc.
Title of the thesis:	Princip path dependency v kontextu transformace československé centrálně plánované ekonomiky

OVERALL ASSESSMENT (provided in English, Czech, or Slovak):

Autor práce si dal za cíl prověřit platnost principu path dependency na příkladu změn výkonu vlastnických práv v průběhu české transformace, přičemž se zabývá především zemědělskými družstvy.

Práce po formální i obsahové stránce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autor správně cituje použité zdroje a literaturu. Práce nicméně trpí řadou nedostatků.

Hlavním problémem práce je, že cíl práce, uvedený jak v abstraktu, tak v části Úvod, je dle mého názoru nenaplněn. Na s. 2 autor uvádí, že cílem práce je popsat šíři dopadu path dependency v české transformaci, respektive ověřit jeho relevanci pro ekonomickou analýzu. Autor nejprve vysvětluje, proč se za socialismu oddělilo formální vlastnictví od faktického, aby následně postuloval hypotézu, že tato kvazi-vlastnická práva ovlivnila vývoj zemědělských družstev po revoluci, zejména pak transformaci JZD. Na základě této hypotézy následně spekuluje, jaké to mohlo mít důsledky. Tyto hypotetické důsledky pak ilustruje na příkladu dvou bývalých JZD, což se ale nedá považovat za testování hypotézy, neboť se autor nesnaží ověřit kauzální vztah. K tomu by totiž alespoň kromě „treatment group“ potřeboval i nějakou „control group“, v níž by problém kvazi-vlastnictví neexistoval nebo měl jiné očekávané dopady.

V poslední části práce pak na vzorku 70 vybraných bývalých JZD zkoumá, jestli do roku 1996 družstvo zaniklo či nikoliv, a jestli jeho bývalí nebo současní představitelé (členové předsednictva) založili jiné obchodní podniky se sídlem poblíž sídla družstva. Na základě těchto počtů pak autor shrnuje, že „pouhá čtvrtina družstev pokračovala ve své činnosti, aniž by vedle nich členové předsednictva zakládali jiné obchodní podniky a usilovali o převod vlastnictví (ať už legální nebo nelegální cestou).“ (s. 29) Zbývající ¾ případů pak podle autora nasvědčují tomu, že využívání kvazi-vlastnických práv před revolucí negativně ovlivnilo i vývoj po revoluci. Mám však problém takovému „důkazu“ věřit, neboť příčin tohoto vývoje může být více.

Autor na s. 28 uvádí, že dát dohromady lepší vzorek dat, na nichž by bylo možné lépe ukázat možnosti vývoje JZD během transformace „by znamenalo učinit rozsáhlou a náročnou ‚terénní‘ rešerši.“ Škoda, že se právě o něco podobného autor alespoň nepokusil. Přidaná hodnota by tak byla ihned zřejmá a práce by vypadala mnohem lépe.

Dalším nedostatkem práce je, že se neodkazuje na prakticky žádnou novější literaturu. To je znatelné zejména v části nazvané Úvod, kde naprosto chybí nějaké ukotvení na existující literaturu, stejně jako jasné vymezení přínosu autora oproti potenciálně existujícím pracem. Vymezení přínosu v práci nenalezneme nikde, protože se autor nikde nevěnuje přehledu literatury k tématu aplikací teorie path dependence na institucionální vývoj. Přitom jen samotné zadání slov „path dependence institutional development“ do Google Scholar a omezení období třeba na posledních 10 let poskytne pěkný přehled toho, čemu se jiní autoři v této oblasti aktuálně věnují. Odkázáním se na tyto práce mohl Aleš ukázat, že jeho práce je relevantní, zapadá do proudu standardní institucionální analýzy a poskytuje i jasnou přidanou hodnotu.

Stejně tak v části Úvod chybí motivace autora, takže je čtenář od začátku mírně ztracen, neboť netuší, na čem vlastně práce staví a proč. Úvod je příliš stručný, neboť obsahuje prakticky jen mírně rozepsanou strukturu práce.

K drobnějším nedostatkům: Autor nekolikrát zmiňuje šedou (či stínovou) ekonomiku, ale nepochopil jsem, proč vlastně. Práci by také slušelo zestručnění v části 2, kde je podle mě často míra detailu

Report on Bachelor / Master Thesis

Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University in Prague

Student:	Aleš Bělohradský
Advisor:	prof. Ing. Lubomír Mlčoch, CSc.
Title of the thesis:	Princip path dependency v kontextu transformace československé centrálně plánované ekonomiky

přehnaná. Tabulky a obrázky by měly být číslovány a opatřené titulkem. Preferoval bych uvádění referencí přímo v textu, jak je v ekonomické literatuře zvykem, namísto poznámek pod čarou.

Několik potenciálních otázek k obhajobě:

1. Jak bylo vybráno oněch 70 JZD pro analýzu v poslední části? Jde opravdu o náhodný výběr?
2. Existují jiné práce, které zkoumají souvislost path dependence a ekonomické transformace? Pokud ano, jaký je přínos této bakalářské práce?
3. Jakou roli hraje v tématu šedá nebo stínová ekonomika?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji komisi ohodnotit ji známkou „dobře“.

SUMMARY OF POINTS AWARDED (for details, see below):

CATEGORY	POINTS
<i>Literature</i> (max. 20 points)	12
<i>Methods</i> (max. 30 points)	16
<i>Contribution</i> (max. 30 points)	13
<i>Manuscript Form</i> (max. 20 points)	15
TOTAL POINTS (max. 100 points)	56
GRADE (1 – 2 – 3 – 4)	3

NAME OF THE REFEREE: Jiří Schwarz

DATE OF EVALUATION: 5.6.2012

Referee Signature

EXPLANATION OF CATEGORIES AND SCALE:

LITERATURE REVIEW: *The thesis demonstrates author's full understanding and command of recent literature. The author quotes relevant literature in a proper way.*

<i>Strong</i>	<i>Average</i>	<i>Weak</i>
20	10	0

METHODS: *The tools used are relevant to the research question being investigated, and adequate to the author's level of studies. The thesis topic is comprehensively analyzed.*

<i>Strong</i>	<i>Average</i>	<i>Weak</i>
30	15	0

CONTRIBUTION: *The author presents original ideas on the topic demonstrating critical thinking and ability to draw conclusions based on the knowledge of relevant theory and empirics. There is a distinct value added of the thesis.*

<i>Strong</i>	<i>Average</i>	<i>Weak</i>
30	15	0

MANUSCRIPT FORM: *The thesis is well structured. The student uses appropriate language and style, including academic format for graphs and tables. The text effectively refers to graphs and tables and disposes with a complete bibliography.*

<i>Strong</i>	<i>Average</i>	<i>Weak</i>
20	10	0

Overall grading:

TOTAL POINTS	GRADE		
81 – 100	1	= excellent	= výborně
61 – 80	2	= good	= velmi dobře
41 – 60	3	= satisfactory	= dobře
0 – 40	4	= fail	= nedoporučuji k obhajobě